

ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Προτού ξεκινήσετε την ανάγνωση αυτής της ιστορίας, αισθάνομαι την ανάγκη να σας πω λίγα λόγια για τη συγγραφή της. Ο τίτλος *Μετά την καταιγίδα* θα μπορούσε κάλλιστα να χρησιμοποιηθεί και για την εμπειρία που είχα κάνοντας αυτό το ταξίδι. Είναι το πρώτο από τα βιβλία μου που γράφτηκε παράλληλα με την ιδιότητά μου ως μητέρας και το μόνο που οι ήρωές του δεν είδαν καθόλου το φως της μέρας.

Τηρώντας σιγή ιχθύος εκεί κοντά στο χάραμα, με έναν καφέ απαραίτητο συνοδό μου δίπλα στον υπολογιστή και με μπόλικά όνειρα να με κάνουν να ξεφεύγω από την απαιτητική καθημερινότητα, άρχισα να χτίζω το βιβλίο αυτό παράγραφο παράγραφο, σελίδα σελίδα, μέχρι που, πολλούς μήνες μετά το ξεκίνημά του, έγραψα την τελευταία λέξη.

Ο Μαρτίνος και η Ρέα, ο Άρης και η Μάγδα έγιναν οι ονειρικοί μου σύντροφοι τις λίγες αυτές ώρες της μέρας που έμενα μόνη. Οι περιπέτειές τους, τα λάθη και τα πάθη τους αποτέλεσαν το προσωπικό μου παραμύθι και το διάδρομο απογείωσης τις στιγμές που ήθελα να σκαρφαλώσω στα σύννεφα.

Αν και έχουν περάσει χρόνια από τότε που έκανα αυτές τις πτήσεις με φτερά το αληθινό μελάνι και το χαρτί, η περιπλάνηση στους μαγευτικούς αιθέρες της συγγραφής μέσω της οθόνης του υπολογιστή προκάλεσε αυτούσια τα πρωταρχικά συναισθήματα της γαλήνης και της πλήρωσης.

Κι έτσι βρέθηκα νοερά στην κοσμοπολίτικη Ύδρα, στα βαθιά νερά του Αιγαίου γύρω από τις Οινούσσες και στην εξωτική Φλόρινα, χάρηκα και θύμωσα μαζί με τους ήρωες της ιστορίας, μοιράστηκα όλα τους τα συναισθήματα και μετέτρεψα το κάθε ξημέρωμα του εικοσιτετραώρου μου σε ένα μεγάλο όνειρο, που το έπλαθα με τα μάτια ανοιχτά και με τα δάχτυλα να τρέχουν πάνω στα πλήκτρα.

Ελπίζω το βιβλίο που κρατάτε στα χέρια σας να γίνει για σας εισητήριο για εξερευνήσεις παρόμοιες με τις δικές μου. Και εύχομαι, όταν φτάσετε στην τελευταία του σελίδα, να το τακτοποιήσετε με αγάπη στο ράφι της βιβλιοθήκης σας, σημειώνοντας σε κάποια ακρούλα του μυαλού σας ότι θα θέλατε κάποια στιγμή να το ξεφυλλίσετε ξανά.

Πολλοί από σας θα με γνωρίσετε για πρώτη φορά. Κάποιοι άλλοι ήδη με ξέρετε. Ένα πράγμα, ωστόσο, οφείλω να πω για τον εαυτό μου προτού αφεθώ στα χέρια σας: Δε ζω για να γράφω. Ζω γράφοντας.

Με αγάπη,
Ευαγγελία Ευσταθίου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΗΤΑΝ Η ΟΓΔΟΗ συνεχόμενη παράσταση που παρακολουθούσε, αλλά αυτή τη φορά δε θα έφευγε πριν από το πέσιμο της αυλαίας. Παρέμεινε καρφωμένη θαρρείς στη θέση της, με την εσάρπα τυλιγμένη γύρω της, τη μακριά μεταξωτή της φούστα να αγγίζει τα παπούτσια της και τα γαντοφορεμένα της χέρια να σφίγγουν νευρικά την ασημένια λαβή του μπαστουνιού της. Το κεφάλι της, σχεδόν άκαμπτο, δεν έπαψε να είναι στραμμένο στη σκηνή, και τα μάτια της δεν ανοιγόκλεισαν ούτε για μια στιγμή όταν οι ηθοποιοί, πιασμένοι χέρι χέρι, υποκλήθηκαν μπροστά στο λιγοστό τους κοινό, που είχε απηφήσει το τσουχτερό κρύο του Φλεβάρη προκειμένου να απολαύσει το όχι και τόσο διαφημισμένο αυτό θεατρικό έργο.

Η γυναίκα ένιωσε την καρδιά της να χάνει το ρυθμό της όταν το βλέμμα της έσμιξε στον αέρα μ' εκείνο της νεαρής κοπέλας που χαμογελούσε με τη λαμπρότητα πρωταγωνίστριας χολιγουντιανής παράστασης παρά το μικρό και μάλλον ασήμαντο ρόλο της. Την είδε να βγάζει το ψάθινο καπέλο του κοστουμιού της και να αφήνει ένα ποτάμι από κυματιστές καστανές μπούκλες να αγκαλιάσουν τους ώμους της. Ένα μικρό κοριτσάκι έτρεξε ενθουσιασμένο στην άκρη της σκηνής, της πρόσφερε ένα μπουκέτο τριαντάφυλλα, κι εκείνη τα πήρε γεμάτη ευγνωμοσύνη και τα μύρισε με τα μάτια κλειστά, σαν να δοκίμαζε την πιο σπάνια ευωδιά του κόσμου.

Υπέροχο πλάσμα στ' αλήθεια! σκέφτηκε η γυναίκα, νιώθοντας τον ανάμεικτο με πικρία θαυμασμό της να σπρώχνει τα δάκρυα στις

άκρες των ματιών της – τόσο όμοιο και συνάμα τόσο διαφορετικό το πλάσμα αυτό από την κόρη της, η ζωντανή απόδειξη της θεωρίας ότι τα παιδιά δε γεννιούνται αλλά γίνονται...

Έδωξε τις σκέψεις της και έβαλε όλες της τις δυνάμεις για να στηριχτεί στο μπαστούνι και να σηκωθεί. Ο γνώριμός της πια ηλικιωμένος ταξιθέτης της έκανε νόημα ότι το θέατρο σε λίγο θα έκλεινε, κι εκείνη του ένευσε με τη σειρά της να την πλησιάσει.

Έβγαλε ένα χαρτονόμισμα και το έβαλε στο τσεπάκι του σακακιού του.

«Θέλω να συναντήσω τη δεσποινίδα Γαλάνη», του είπε χωρίς περιστροφές. «Πρόλαβέ τη, σε παρακαλώ, και πες της να με περιμένει όταν θα έχουν φύγει όλοι».

Ο άντρας δε χρειάστηκε δεύτερη κουβέντα. Το φιλοδώρημα ήταν πολύ μεγάλο για να αρνηθεί οτιδήποτε σ' αυτή την παράξενη γυναίκα. Αφού έκανε μια μικρή υπόκλιση, κινήθηκε γρήγορα προς τα καμαρίνια των ηθοποιών και χτύπησε ανυπόμονα εκείνο που μοιραζόταν η κοπέλα μαζί με τρεις άλλες.

«Ποιος;» ακούστηκε μια παιχνιδιάρικη γυναικεία φωνή, και ο ταξιθέτης, επηρεασμένος από το ευχάριστο κλίμα, μπήκε μέσα γελώντας.

«Δεσποινίς Ξένια, ντροπή σας!» μάλωσε την κοπέλα που κατέβαζε επιδεικτικά το φερμουάρ της αναγεννησιακής στολής της. «Δεν κάνουν τέτοια πράγματα τα καθωσπρέπει κορίτσια μπροστά σε έναν άντρα της ηλικίας μου!»

«Μα, κύριε Σωκράτη, πού να φανταστούμε ότι θα ήσασταν εσείς;» αμύνθηκε η φίλη της, κοιτώντας τον αθώα μέσα από τον καθρέφτη.

Εκείνη τη στιγμή, μία ακόμη λάμπα, η τρίτη κατά σειρά, από τις τέσσερις που κρέμονταν στο οριζόντιο δοκάρι κάηκε με έναν ελαφρύ κρότο.

«Γαμώτο!» ακούστηκε σχεδόν ταυτόχρονα η πνιχτή βρισιά της τρίτης κοπέλας, που πάσχιζε να ξεφορτωθεί το βαρύ μακιγιάζ της. «Κάποια μέρα θα πάμε από ηλεκτροπληξία σ' αυτή την τρώγλη!»

Ο κύριος Σωκράτης, ο επί σειρά ετών ταξιθέτης και προσφάτως επιστάτης αυτού του μικρού συνοικιακού θεάτρου που οι φιλόδοξες καλλιτέχνιδες μπροστά του αποκαλούσαν τρώγλη, κούνησε σκωπτικά το κεφάλι του και έσκυψε λίγο για να αναζητήσει το βλέμμα της τέταρτης και λιγότερο ομιλητικής της παρέας.

«Εσύ μη φύγεις, κορίτσι μου», της είπε δυνατά, για να βεβαιωθεί ότι τα λόγια του θα επισκίαζαν τα χαχανητά και τις φλυαρίες των άλλων κοριτσιών. «Κάποιο πρόσωπο θέλει να σου μιλήσει ιδιαίτε-
ρως».

Ως διά μαγείας, τα χαχανητά και οι φλυαρίες κόπηκαν. Τρία ζευγάρια μάτια και άλλα τόσα αφτιά γύρισαν σαν προγραμματισμένα ρομπότ προς το μέρος της. Ακόμη και ο κύριος Σωκράτης αιφνιδιάστηκε με την αναπάντεχη σιωπή. Ήταν τόσο ασυνήθιστες οι επισκέψεις στα καμαρίνια του συγκεκριμένου θεάτρου, που η έκπληξή τους ήταν τόσο μεγάλη σαν να τους είχε αναγγείλει την επίσκεψη του πλα-
νητάρχη.

«Πρόσωπο; Τι πρόσωπο; Άντρας;» εξακοντίστηκαν οι φωνές των κοριτσιών σχεδόν ταυτόχρονα προς το μέρος του ταξιθέτη.

«Θα το μάθετε από τη δεσποινίδα Γαλάνη αύριο, φαντάζομαι», τους απάντησε αυστηρά, αλλά δίχως να κατορθώσει να κρύψει ένα χαμόγελο στην άκρη των χειλιών του. «Προς το παρόν, θα πρέπει να αποχωρήσετε σύντομα από αυτό το χώρο. Δε νομίζω να είναι δύσκολο...» συμπλήρωσε, ανασηκώνοντας με νόημα τα φρύδια. «Άλλες φορές δε βλέπετε την ώρα».

«Θα μας πεις;» ρώτησε με έξαψη η Χριστίνα, η μια από τις τρεις ηθοποιούς που τα κουτσομπολιά και οι ίντριγκες στις ζωές των άλλων ήταν η αγαπημένη της ενασχόληση.

«Φυσικά», αποκρίθηκε η κοπέλα, για να ξεφορτωθεί τις υπόλοι-
πες γρήγορα.

Δεν ήταν φίλη με καμιά τους, δεν είχε καν κάτι κοινό μαζί τους και, σε αντίθεση μ' εκείνες, απεχθανόταν να χώνει τη μύτη της στις υποθέσεις των άλλων. Απλώς συνεργαζόταν μαζί τους, και τίποτα πα-

ραπάνω. Δεν της άρεσε ούτε ο χαρακτήρας τους ούτε οι συνήθειές τους ούτε, κυρίως, τα μέσα που ήταν ικανές να χρησιμοποιήσουν για να πραγματοποιήσουν τις φιλοδοξίες τους.

Υποκρίτριες..., σκέφτηκε καθώς τη χαιρετούσαν εγκάρδια, δέκα λεπτά αργότερα.

Παρίσταναν τις φίλες, την ίδια στιγμή που έβλεπε καθαρά στα μάτια τους το φόβο μήπως ο επισκέπτης της ήταν κανένας μεγαλοπαραγωγός που θα την έβγαζε από αυτό το μουντρούμι.

Έσφιξε στο χέρι τα κλειδιά του θεάτρου που της είχε παραδώσει ο κύριος Σωκράτης και κοίταξε το θολό από τα χνότα και τη σκόνη εβδομάδων καθρέφτη μπροστά της. Δεν μπόρεσε να αποτρέψει ένα βαθύ αναστεναγμό. Καθώς κοιτούσε το άβαφο πια πρόσωπό της, εκείνη η σκέψη, η ίδια πάντα απαίσια σκέψη που την έκανε να μελαγχολεί, ήρθε να τρυπώσει σαν πεινασμένο τρωκτικό στο μυαλό της:

Είσαι μια αποτυχημένη... Να πού σε οδήγησε το ένα και μοναδικό όνειρο που τόλμησες να κυνηγήσεις: σε ένα καταγώγιο με την εύφημη ονομασία «Έντεχνον», να παριστάνεις τη σταρ, με τις λάμπες να σκάνε πάνω απ' το κεφάλι σου και με το στομάχι σου να ουρλιάζει ότι για άλλη μια φορά δεν έχεις ούτε ένα ευρώ για να αγοράσεις μια μπαγιάτικη τυρόπιτα... Άχρηστη! προσπάθησε να την αφυπνίσει για πολλοστή φορά το είδωλό της. Φόρεσε πάλι το ωραίο σου χαμόγελο και τράβα να πεις στους γονείς σου πόσο υπέροχα πέρασες απόψε την ώρα που σε χειροκροτούσαν για το εκπληκτικό σου ταλέντο... Και μην ξεχάσεις να τους διαβεβαιώσεις, όπως πάντα, ότι σύντομα η τύχη σου θα αλλάξει, γιατί κάποιοι σε πρόσεξαν και είναι έτοιμοι να σε κάνουν πρωταγωνίστρια σε ένα δυνατό σίριαλ...

Δαγκώθηκε δυνατά, για να μην κλάψει. Η επίγνωση της πραγματικότητας ήταν πλέον τόσο βαθιά, που ούτε τον εαυτό της, τον μόνιμα αισιόδοξο και ονειροπόλο, δεν μπορούσε πια να κοροϊδέψει. Ένα και ένα κάνουν δύο, επιτέλους το είχε καταλάβει. Ήταν σχεδόν κομπάρσος, όχι πρωταγωνίστρια. Ήταν είκοσι εννιά χρονών, όχι δεκαοχτώ, για να ελπίζει ακόμα. Και δεν είχε δεκάρα τσακιστή στην τσέ-

πη, όχι το συμβόλαιο εκατομμυρίων που κάποτε ήταν βέβαιη ότι θα της πρόσφεραν για το μοναδικό ταλέντο της.

Για όνομα του Θεού! Μένεις ακόμα με τους γονείς σου! σκέφτηκε, νιώθοντας την απόγνωση να την κατακλύζει ραγδαία. Δε θα σου το πουν ποτέ, αλλά τους είσαι φόρτωμα. Είσαι κι εσύ ένα από τα πολλά τους αδιέξοδα. Είσαι η αποτυχία προσωποποιημένη!

Η τέταρτη λάμπα τρεμόσβησε για λίγο, απειλώντας να βυθίσει το μικρό καμαρίνι στο σκοτάδι. Σκούπισε το δάκρυ που κύλησε τελικά στο μάγουλό της και άνοιξε το ξεχαρβαλωμένο συρτάρι του μπουντουάρ της για να βγάλει ένα κερί. Δεν ήταν δυνατή πια, δεν ήταν καθόλου δυνατή· ήταν μάλλον αηδιαστικά αδύναμη, και γι' αυτό έβγαλε άπληστα ένα τσιγάρο από το πακέτο της, που εδώ και μέρες είχε μείνει άθικτο, και το άναψε με μαζοχιστική ευχαρίστηση.

Δεν ήξερε τι είδους πρόσωπο ήταν αυτό που είχε αναγκάσει τον τυπολάτρη κύριο Σωκράτη να κανονίσει μια πριβέ συνάντηση μαζί της, αλλά σίγουρα θα έχανε και τον ελάχιστο θαυμασμό που ίσως το είχε ωθήσει να την αναζητήσει απόψε. Ήξερε πως έδειχνε απαίσια, με την κακή της διάθεση ζωγραφισμένη καθαρά στο πρόσωπό της, όπως ήξερε και ότι μάλλον θα μύριζε απαίσια, με τόση υγρασία και καπνό να έχουν ποτίσει τις ίνες των ρούχων της.

Ξαφνικά, την κυρίευσε φόβος. Ήταν ολομόναχη στο θέατρο, έτοιμη να συναντήσει έναν άγνωστο άνθρωπο σε ένα χώρο μισοσκοτεινό, ανήμπορη να ειδοποιήσει οποιονδήποτε αν της συνέβαινε κάτι. Σχεδόν πανικόβλητη, έσβησε το τσιγάρο, έριξε τα κλειδιά στην τσάντα της και πετάχτηκε απ' τη θέση της, ρίχνοντας την καρέκλα της κάτω. Θα το 'βαζε στα πόδια σίγουρα, αδιαφορώντας για την ταυτότητα του επισκέπτη της, αν το σιγανό, ευγενικό χτύπημα στην πόρτα δεν την ανάγκαζε να μείνει ακίνητη. Μικρές σταγόνες ιδρώτα ήρθαν να αναμειχθούν με την υγρασία στα ρούχα της, κι αν δεν είχε πάει στην τουαλέτα αμέσως μετά την παράσταση, σίγουρα θα δυσκολευόταν τώρα να ελέγξει ακόμη και τις σωματικές της ανάγκες, σαν νήπιο που μόλις ξύπνησε από κάποιον εφιάλτη.

«Πε... περάστε...»

Ούτε κι αυτή ήξερε πώς κατόρθωσε να βγάλει εκείνη την εξίσου ευγενική με το χτύπημα στην πόρτα φωνή. Ήταν πλέον πολύ αργά για να κάνει πίσω. Τι κι αν έσφιξε πάνω της την τσάντα όπως ο ιππότης την ασπίδα του, η πραγματικότητα δεν άλλαζε. Είχε συμφωνήσει να συναντηθεί ολομόναχη με έναν άγνωστο, ελάχιστα λεπτά προτού σημάνουν μεσάνυχτα, σε έναν ασφυκτικά μικρό χώρο που δεν είχε άλλη διέξοδο από εκείνη την κατελημμένη πλέον πόρτα.

Κοίταξε τη λάμπα σαν να εξαρτιόταν από αυτήν ολόκληρο το μέλλον της, ευχόμενη να κρατούσε το υποτονικό φως της για ακόμη μία βραδιά, κι αφού έδιωξε βίαια από τη σκέψη της τα συνοφρυωμένα πρόσωπα των αδερφών της, που θα τη σκυλόβριζαν για την ανοησία της, κράτησε την ανάσα της και ετοιμάστηκε να αντικρίσει τον επισκέπτη της.

Πρώτα είδε τις κομψές μύτες των παπουτσιών του και έπειτα εξέπνευσε ανακουφισμένη. Το πρόσωπο λοιπόν ήταν γυναίκα, μια αριστοκρατική γυναίκα κοντά στα εβδομήντα, όπως υπολόγισε πρόχειρα, με μια όψη ταυτόχρονα αυστηρή και καλοσυνάτη, που πάσχιζε να νιώσει άνετα σε ένα χώρο εντελώς αταίριαστο με εκείνη. Η κοπέλα σκέφτηκε ντροπιασμένη ότι μόνο οι γόβες αυτής της γυναίκας θα κόστιζαν όσο ολόκληρη η δική της γκαρνταρόμπα. Ενστικτωδώς χαμήλωσε το βλέμμα και ετοιμάστηκε να απολογηθεί για την ακαταστασία και τη δυσάρεστη μυρωδιά που ανέδιδε το καμαρίνι.

«Μπορούμε να καθίσουμε;» την πρόλαβε η γυναίκα, ακουμπώντας τη φιλικά στον ώμο. «Δυστυχώς, τα αρθρτικά μου δε μου επιτρέπουν να μένω για πολλή ώρα όρθια».

«Ασφαλώς».

Σήκωσε από κάτω άρον άρον τη μία και μοναδική καρέκλα με πλάτη, αυτήν που είχε πέσει κάτω, βοήθησε τη γυναίκα να καθίσει, και η ίδια αρκέστηκε σε ένα από τα σκαμπό. Οι επόμενες σταγόνες ιδρώτα που κύλησαν ως τα ρούχα της προκλήθηκαν αυτή τη φορά από περιέργεια. Εκμεταλλεύτηκε το χρόνο που χρειάστηκε η άγνω-

στη για να παρατηρήσει το χώρο γύρω της και κοίταξε το πρόσωπό της περισσότερο έντονα απ' όσο επιτρεπόταν.

Νέα, θα ήταν πανέμορφη, συμπέρανε γρήγορα.

Δεν υπήρχε ίχνος γήρατος σ' εκείνα τα υπέροχα γαλάζια μάτια, και ο ελλιπής φωτισμός μαλάκωνε τις λίγες ρυτίδες του προσώπου. Μόνο τα γκριζα μαλλιά, πιασμένα σε ένα αυστηρό σινιόν, πρόδιδαν ότι ο χρόνος τελικά είναι αμείλικτος με όλους. Της φάνηκε παράξενο που η γυναίκα ίσως δεν είχε μπει ποτέ στον κόπο να τα βάψει, αλλά δεν της έπεφτε λόγος. Τι σημασία είχαν άλλωστε οι άσπρες τρίχες μπροστά στο υπέροχο χαμόγελο που ζωγραφίστηκε στο πρόσωπο της άγνωστης;

Ναι, θα πρέπει να ήταν καλλονή, κατέληξε και έμεινε βουβή, να την κοιτάζει με επιφύλαξη.

«Πρώτα απ' όλα, επίτρεψέ μου να σου συστηθώ», της είπε η γυναίκα ύστερα από ένα μικρό αναστεναγμό, με το ένα χέρι της να τρίβει αμήχανα τη λαβή του μπαστουνιού και με το άλλο να στρώνει τις πτυχές της μακριάς φούστας της. «Με λένε Σταματία Βερόνη-Κέλερ, αλλά οι λιγοστοί πια φίλοι μου με φωνάζουν απλώς Μάτα», συστήθηκε, και το βλέμμα της αγκάλιασε με τρυφερότητα το σφιγμένο πρόσωπο της κοπέλας. «Εσύ είσαι η Ρέα Γαλάνη, κόρη της Άννας και του Στράτου. Έχεις δύο μεγαλύτερους αδερφούς, που σε λατρεύουν, και μένεις σε ένα μικρό σπιτάκι στην Καλλίπολη του Πειραιά. Ξέρω τα πάντα για σένα, Ρέα», πρόλαβε την ερώτησή της. «Τους έξι τελευταίους μήνες παρακολουθώ στενά τη ζωή σου, τόσο προσωπικά όσο και μέσω τρίτου προσώπου, αλλά, προτού σου εξηγήσω τους λόγους, θέλω να δεις αυτό...»

Έβγαλε από τη μικρή πλην πανάκριβη τσάντα της μια φωτογραφία, την κοίταξε για λίγο, αναστέναξε βαθιά και την έτεινε προς το μέρος της κοπέλας.

Όπως ήταν φυσικό, εκείνη έχασε το χρώμα της. Πρώτα γούρλωσε τα μάτια και έπειτα έφερε τη φωτογραφία κοντά στη μύτη της αμέτρητες φορές, για να βεβαιωθεί ότι δεν έκανε λάθος. Επιστρά-

τευσε μάλιστα και τον αναπτήρα της για περισσότερο φως, ώστε να διακρίνει όλες τις λεπτομέρειες, κι όταν βεβαιώθηκε τελείως, ένωσε το δέρμα της να ανατριχιάζει απ' άκρη σ' άκρη και τα μέλη της να μουδιάζουν από το σοκ. Δε χωρούσε αμφιβολία σ' αυτό που έβλεπε, και θα εξέφραζε αμέσως την έκπληξή της αν στο μεταξύ δεν είχε χάσει, εκτός από το χρώμα, και τη λαλιά της.

«Μοιάζετε σαν δυο σταγόνες νερό», τη βοήθησε η γυναίκα. «Είστε ολόιδιες, Ρέα. Δε φαίνεται καλά στη φωτογραφία, αλλά μπορώ να σου εγγυηθώ ότι έχετε ακόμη και το ίδιο χρώμα ματιών, τις ίδιες μικρές φακίδες γύρω από τη μύτη. Θα μπορούσες να είσαι εσύ σ' αυτή τη φωτογραφία, έτσι δεν είναι; Αν δεν ήσουν βέβαιη ότι δεν έχεις επισκεφθεί ποτέ τον Πύργο του Άιφελ, που φαίνεται από πίσω, θα έπαιρνες όρκο ότι βλέπεις τον εαυτό σου».

Η Ρέα κράτησε τη φωτογραφία όσο πιο σταθερά μπορούσε, όμως τα χέρια της έτρεμαν, δηλώνοντας πλήρη ανυπακοή στην εντολή του εγκεφάλου της να ηρεμήσει. Αν ήξερε με βεβαιότητα ότι τριάντα χρόνια πριν είχαν γίνει πειράματα κλωνοποίησης, τώρα θα ορκιζόταν πως έβλεπε τον κλώνο της. Η κοπέλα της φωτογραφίας δεν ήταν μια απλή σωσίας της, όπως τόσοι και τόσοι που υπάρχουν στον πλανήτη. Οι σωσίες έχουν μικροδιαφορές από τους ανθρώπους με τους οποίους μοιάζουν, που τους επιτρέπουν να ξεχωρίζουν από αυτούς, σε αντίθεση με την κοπέλα της φωτογραφίας, που ήταν κυριολεκτικά φτυστή η Ρέα.

Πήγε να ψελλίσει κάτι, αλλά μάταια. Θα πρέπει να κοιτούσε τη φωτογραφία πάνω από πέντε λεπτά, κι όμως ακόμα της ήταν αδύνατον να μιλήσει.

«Είναι η κόρη μου...» τη διευκόλυνε η γυναίκα, με τη φωνή της ραγισμένη από τη συγκίνηση. «Είναι η Μάγδα Κέλερ, το μοναδικό πλάσμα που μου έχει απομείνει σ' αυτό τον κόσμο και ο μοναδικός λόγος για τον οποίο πλέον θέλω να ζω...»

«Μάγδα Κέλερ...» επανέλαβε ασθενικά η Ρέα, αρχίζοντας να χωνεύει σιγά σιγά τις πληροφορίες. «Μάγδα Κέλερ...»

«Το μονάκριβο παιδί μου», επανέλαβε η Σταματία Βερόνη, δακρυσμένη πια. «Το κοριτσάκι μου...»

Η Ρέα τής έδωσε πίσω τη φωτογραφία, αν και για κάποιον περιέργο λόγο τής ήταν δύσκολο να την αποχωριστεί. Ήταν αλλόκοτο, αλλά της φαινόταν πως επέστρεφε ένα κομμάτι του εαυτού της. Αρχισε να την πονάει το κεφάλι της. Το ένστικτό της της έλεγε ότι από δω και μπρος η ζωή της δε θα ήταν πια η ίδια. Αυτή η γυναίκα δεν είχε έρθει απλώς για να γνωρίσει τη σωσία της κόρης της, και η Ρέα δεν ήξερε τι άλλο να περιμένει.

«Και η Μάγδα μου υποφέρει από πονοκεφάλους όταν ταραάζεται», της είπε η Σταματία Βερόνη. «Βέβαια, τώρα υποφέρει από πολύ περισσότερα. Και ο πόνος της είναι ένας από τους βασικότερους λόγους για τους οποίους αποφάσισα να σε βρω και να σου μιλήσω».

Η Ρέα ένιωσε σαν δύτης που ανακάλυψε ξαφνικά ότι του τελείωσε το οξυγόνο. Παρά την παγωνιά που επικρατούσε στο χώρο τώρα που δε λειτουργούσαν πια τα καλοριφέρ, εκείνη συνέχισε να ιδρώνει. Μια ενοχλητική ιδέα τής καρφώθηκε ξαφνικά στο μυαλό: Ποια ήταν σι' αλήθεια η κοπέλα της φωτογραφίας; Ήταν εντελώς αφύσικη μια τέτοια ομοιότητα. Εκτός κι αν...

«Η Μάγδα είναι δικό μου παιδί και εσύ της μητέρας σου», την καθυσόχασε η γυναίκα, μαντεύοντας τις σκέψεις της.

Δε σκόπευε να της πει την αλήθεια – ούτε τώρα ούτε ποτέ. Δεν υπήρχε λόγος να αναστατωθούν κι άλλες ψυχές εκτός από τη δική της. Της αρκούσε ότι είχε κοντέψει να χάσει τα λογικά της όταν το έμαθε η ίδια, μερικά χρόνια νωρίτερα. Εξάλλου, δε θα άλλαζε τίποτα. Η Μάγδα ήταν το μοναχοπαιδί της, η χαϊδεμένη της κόρη, ο πολύτιμος θησαυρός της. Την είχε μεγαλώσει με όλη την αγάπη που θα μπορούσε να νιώσει μια μάνα για το παιδί της και δε θα την απαρνιόταν ποτέ, παρά την τρομερή καταστροφή που είχε υποστεί ο χαρακτήρας της.

«Θα μπορούσαμε να είμαστε δίδυμες...» κατάφερε να πει η Ρέα, εγκαταλείποντας σιγά σιγά τον παθητικό ρόλο της στη συζήτηση.

«Δεν υπάρχει άλλη λογική εξήγηση γι' αυτή την ομοιότητα. Απ' την άλλη, αν όντως είμαστε δίδυμες, ποιανής κόρη είμαι εγώ; Της μητέρας μου, ή δική σας;»

«Προτού πούμε οτιδήποτε, θέλω να διαβάσεις προσεκτικά αυτό», της είπε η Σταματία Βερόνη, δίνοντάς της ένα διπλωμένο παλιό χαρτί. «Ήρθα προετοιμασμένη για τις ερωτήσεις σου, Ρέα. Τις ίδιες άλλωστε ερωτήσεις θα έκανα κι εγώ αν ήμουν στη θέση σου».

«Είναι απίστευτο!» αναφώνησε η κοπέλα μόλις τελείωσε την ανάγνωση.

Κρατούσε το πιστοποιητικό γέννησης της Μάγδας Κέλερ με όλες τις σφραγίδες και τα νόμιμα διαπιστευτήριά του, όπως και με όλες τις πληροφορίες που θα την έπειθαν ότι η κοπέλα δεν ήταν αδερφή της. Είχαν γεννηθεί και οι δυο στο ίδιο μαιευτήριο, την ίδια χρονιά, αλλά διαφορετικό μήνα, μέρα και ώρα. Ανακουφίστηκε. Δε θα είχε πρόβλημα αν αποκτούσε στα καλά καθούμενα μια αδερφή, και μάλιστα δίδυμη, αλλά θα είχε τρομερό πρόβλημα αν αμφέβαλλε για τους γονείς της. Και όλα τα πλούτη του κόσμου να της έδιναν, εκείνη δε θα άλλαζε με τίποτα τους γονείς της. Είχε τον καλύτερο πατέρα και την καλύτερη μητέρα του σύμπαντος. Όσο για τα αδέρφια της, παρά το ότι ήταν κέρβεροι και δυνάστες, τους αγαπούσε περισσότερο από καθετί.

«Έχω και το χαρτί του μαιευτηρίου για τον τοκετό», τη διαβεβαίωσε η Σταματία Βερόνη, κρύβοντας τέλεια την πρόθεσή της να τελειώσει σύντομα αυτή η κουβέντα. «Έχω ό,τι χρειάζεται, Ρέα, προκειμένου να πας απόψε στην οικογένειά σου δίχως την παραμικρή αμφιβολία ότι είσαι παιδί των γονιών σου. Απλώς δέξου ότι πρόκειται για ένα μικρό θαύμα. Το δέχτηκα κι εγώ όταν ο δικηγόρος μου με πληροφόρησε πως υπάρχει μια σωσίας της κόρης μου εδώ στην Ελλάδα».

«Εδώ στην Ελλάδα;» επανέλαβε απορημένη η Ρέα.

«Ο άντρας μου είναι... ήταν», διόρθωσε θορυβημένη η γυναίκα, «διπλωμάτης. Είχε διατελέσει ακόμη και πρέσβης σε κάμποσες χώ-

ρες, κι έτσι, αμέσως μετά τη γέννηση της κόρης μας, ταυτόχρονα με τη λήξη της θητείας του στην Ελλάδα, φύγαμε από δω. Επιστρέψαμε για λίγο, δέκα χρόνια πριν... αμέσως μετά το θάνατο του συζύγου μου...»

Η φωνή της γυναίκας είχε ραγίσει τόσο πολύ, που η Ρέα έσκυψε προς το μέρος της και άγγιξε τα χέρια της πάνω από το μπαστούνι. Την είδε να τινάζεται λίγο, σαν να μην ήταν συνηθισμένη σε οικειότητες, και έκανε γρήγορα πίσω. Μάλλον δε θα έκλεινε μάτι τούτη τη νύχτα. Και υποψιαζόταν ότι ακόμα δεν είχε ακούσει τίποτα.

«Αποφασίσαμε να εγκατασταθούμε στην Ύδρα», συνέχισε η Σταματία Βερόνη μόλις έδωξε τον κόμπο από το λαιμό της. «Ο Τζον λάτρενε αυτό το νησί. Είχε αγοράσει ένα σπίτι στην κορυφή της πόλης, κι αφού εγώ είχα πουλήσει το πατρικό μου στην πρωτεύουσα, σκέφτηκα πως αυτό θα ήταν το ιδανικό μέρος για τον επαναπατρισμό μας. Μείναμε μόνο δύο χρόνια στην Ύδρα, που ήταν όμως αρκετά για να σημαδέψουν τη ζωή τη δική μου και του παιδιού μου. Μέσα σ' αυτά τα δύο χρόνια έγιναν όλα...»

«Κυρία Βερόνη...» είπε η Ρέα, νιώθοντας άβολα με την επικείμενη εξομολόγηση της γυναίκας. «Η οικογένειά μου θα ανησυχεί, και ίσως θα έπρεπε να...»

«Πρέπει να με ακούσεις!»

Η Σταματία Βερόνη, παρά τους πόνους στα πόδια της, σηκώθηκε από την καρέκλα και άρχισε να βηματίζει μισοκουτσαίνοντας μέσα στο καμαρίνι. Τελικά στάθηκε απέναντι από τη Ρέα και έκλεισε τα μάγουλα της κοπέλας ανάμεσα στα γαντοφορεμένα χέρια της.

«Πρέπει, χρυσό μου παιδί... Άκουσέ με προσεκτικά κι έπειτα πήγαινε στο σπίτι σου, να σκεφτείς ήρεμα. Από αυτά που θα μάθεις σήμερα και από αυτά που θα μου πεις αύριο εξαρτάται η ζωή της μητέρας σου. Η ζωή της κινδυνεύει, έτσι δεν είναι; Μπορεί να μη σ' το είπαν ευθέως τα αδέρφια σου, αλλά το υποψιάζεσαι. Και υποψιάζεσαι σωστά, Ρέα. Η αγαπημένη σου μητέρα θα πεθάνει αν δεν πάει μέσα στον επόμενο χρόνο στο εξωτερικό για επέμβαση. Ο εγκέφαλός της

εκφυλίζεται σταδιακά, και στη φάση που είναι τώρα η μητέρα σου θα πρέπει να έχει κενά μνήμης. Έχει κενά, έτσι δεν είναι, γλυκιά μου;»

Τα δάκρυα στα μάτια του κοριτσιού τη συνέτριψαν, αλλά έπρεπε να συνεχίσει. Ήταν καθήκον της. Έπρεπε κι εκείνη να σώσει το δικό της παιδί, να του δώσει πίσω όσα του είχαν στερήσει τα λάθη της νιότης και τα παράλογα μίσση.

«Πώς το ξέρετε;» ρώτησε με κόπο η Ρέα.

«Απλώς το ξέρω».

«Μας παρακολουθούσες, έτσι; Κάτι μου λέει πως ξέρεις για τη ζωή μου περισσότερα απ' όσα ξέρω εγώ η ίδια!» πνίγηκε η ευγένεια της Ρέας κάτω από το κύμα οργής που την κατέκλυσε.

«Έχεις δικίο να θυμώνεις που μαθαίνεις την αλήθεια με αυτό τον τρόπο. Όμως, πίστεψέ με, δε θα αργούσε η μέρα που θα γκρεμίζονταν οι ελπίδες σου. Έπρεπε να σ' το πω», δικαιολογήθηκε. «Έπρεπε. Γιατί μόνο έτσι θα πάρεις τις αποφάσεις σου, βάζοντας τις σωστές παραμέτρους στη ζυγαριά. Μόνο έτσι, Ρέα...»

«Ποιες αποφάσεις; Μου ζητάτε να κάνω κάτι για σας, κυρία Βερόνη;» τη ρώτησε ευθέως η κοπέλα.

«Θέλεις να σου απαντήσω προτού ακούσεις την ιστορία που έχω να σου διηγηθώ;»

«Ναι, θέλω να μου απαντήσετε», αποκρίθηκε η Ρέα στεγνά.

«Ωραία, λοιπόν. Θα σου πω. Ναι, σου ζητώ να κάνεις κάτι για μένα, δεσποινίς Γαλάνη. Σου ζητώ να πάρεις τη θέση της κόρης μου για ένα διάστημα».

Η πρόταση δεν εξέπληξε τη Ρέα και τόσο πολύ. Τι άλλο θα μπορούσε να θέλει αυτή η γυναίκα από μια σωσία της κόρης της;

«Για ποιο λόγο;»

«Μήπως θέλεις τώρα να ακούσεις την ιστορία που έχω να σου πω;»

«Για ποιο λόγο, κυρία Βερόνη;» επέμεινε η Ρέα.

«Μα για να σώσεις τη μητέρα σου, Ρέα», αποκρίθηκε ήρεμα η γυναίκα. «Πάρε τη θέση της κόρης μου, τήρησε τους όρους της συμ-

φωνίας μας, και την επόμενη μέρα η Άννα Γαλάνη θα πάρει την πρότη πιτήση για τη Βοστώνη. Εκεί δε σας είπαν οι γιατροί ότι πρέπει να πάει; Ναι, σίγουρα αυτό σας είπαν. Και θα πάει, γλυκιά μου. Κάνε αυτό που πρέπει, και θα είμαστε όλοι χαρούμενοι. Μόνο κάνε αυτό που πρέπει».

Ήταν η σειρά της κοπέλας να σηκωθεί από τη θέση της και να αρχίσει να βηματίζει μέσα στο καμαρίνι. Το δεύτερο τσιγάρο βρέθηκε με μια αστραπιαία κίνηση στο στόμα της προτού γυρίσει να κοιτάξει πάλι τη Σταματία Βερόνη-Κέλερ.

«Πρέπει να ειδοποιήσω τους δικούς μου ότι θα αργήσω», είπε με επίπεδη φωνή. «Το κινητό μου είναι σαράβαλο και δεν έχει σήμα εδώ μέσα. Μήπως το δικό σας...;»

«Ασφαλώς».

Μια προηγμένης τεχνολογίας συσκευή βρέθηκε αμέσως στα χέρια της, και η Ρέα ειδοποίησε την οικογένειά της ότι θα αργούσε, επινοώντας ένα κάρο αληθοφανείς δικαιολογίες. Την πίστεψαν, φυσικά. Όταν ήθελε, ήταν πράγματι εξαιρετική ηθοποιός.

Επέστρεψε το κινητό στην κάτοχό του και τράβηξε άπληστα την τελευταία τζούρα από το τσιγάρο της. Κοίταξε για λίγο το ακαθόριστου σχήματος μικρό σύννεφο καπνού ανάμεσα σ' εκείνη και στη συνομιλήτριά της και έπειτα στύλωσε το γκρίζο βλέμμα της στο πρόσωπο της γυναίκας, για την οποία δεν είχε αποφασίσει ακόμα αν ήταν καλή νεράιδα ή κακιά μάγισσα.

«Εντάξει», είπε λακωνικά. «Νομίζω πως τώρα είμαι έτοιμη να ακούσω την ιστορία σας».

Η Σταματία Βερόνη επικρότησε την απόφασή της με ένα χαμόγελο. Μετά απομακρύνθηκε λίγο, έκλεισε τα μάτια και άρχισε:

«Ήταν δέκα χρόνια πριν... Μάιος... όταν εγώ και η κόρη μου επιβιώσαμε από το χειρότερο καβγά που μπορεί να κάνει μια μάνα με το παιδί της. Είχε περάσει το δικό μου τότε, αλλά τώρα... δέκα χρόνια μετά... εύχομαι να μην είχε συμβεί αυτό. Μακάρι να μην είχαμε γυρίσει ποτέ στην Ελλάδα, και συγκεκριμένα στην Ύδρα...»

«Η Μάγδα θα πρέπει να ήταν δεκαεννιά χρονών τότε», είπε η Ρέα, δαγκώνοντας το νύχι του δείκτη της για να καταπολεμήσει την επιθυμία της για λίγη ακόμη νικοτίνη.

«Ναι, δεκαεννιά ήταν. Την εποχή που εσύ δεν είχες καλά καλά κατεβάσει από τους τοίχους του δωματίου σου τις αφίσες των αγαπημένων σου ηθοποιών, εκείνη πρόλαβε να ερωτευτεί παράφορα έναν άντρα, να παντρευτεί τον αδερφικό του φίλο, να κάνει ένα παιδί και να πάρει διαζύγιο. Μέσα σε δύο χρόνια πρόλαβε να γίνει το αντικείμενο του μίσους δύο αντρών και να... εξοριστεί στον Καναδά, όπου μένουμε μόνιμα μέχρι σήμερα. Πρόλαβε να αποκτήσει τα πάντα και να τα χάσει μέσα σε μία νύχτα, Ρέα. Και αυτά που θα σου πω τώρα είναι η ιστορία της...»

Στο διάβολο η υγιεινή ζωή! σκέφτηκε η Ρέα και έβγαλε ξανά το πακέτο από την τσάντα της, για να ανάψει το τρίτο της τσιγάρο.